

Moravičanský zpravodaj

OBČASNÍK

PROSINEC 2015

SLOVO STAROSTY

Vážení občané,

každý konec roku je obdobím, kdy se ohlížíme a hodnotíme minulé období a sprádnáme plány na další léta. S věkem či zdravotním stavem je to u každého jiné, každý má priority nastavené podle svého, někomu stačí málo, někdo má plány odvažnější. Zvláště mladí lidé se více pouštějí do světa za vzděláním, prací a zkušenostmi. Svět se „zmenšil“, vzdálenosti „zkrátily“, a to bohužel i v tom negativním slova smyslu, kdy se k naší zemi, k našim domovům přibližují konflikty mezi národy, mezi náboženstvím, touha po moci a zisku opět slaví své neblahé úspěchy. Den co den, chtějí nechtíce, sledujeme tragédie lidí ve světě, terorismus, výbuchy, rozmařilosti počasí způsobující pohromy, sucho, povodně, zemětřesení atd. Některé události jsou skutečně již u našeho prahu. V této době plné shonu, nejistoty a narůstajících sociálních rozdílů se čím dál více snaží stát převést co nejvíce povinností na obce. Bohužel s povinnostmi pro obce nejdou ruku v ruce ani finance, legislativa a hlavně pravomoci něco vyřešit či změnit. Obce jsou daleko méně zadlužené než stát, myslí na své občany, znají místní podmínky a v mnoha věcech jsou právě ze znalostí místních podmínek a blízkosti k občanům schopné účinně a rychle reagovat.

Proto bych nám všem do dalších let přál, abychom drželi při sobě, byli k sobě ohleduplní a schopní si vzájemně pomáhat. K tomu samozřejmě pevné zdraví, radost z dětí a vnoučat, dobré sousedy a přátele.

Antonín Pospíšil, starosta obce

Z obsahu:

Důležité upozornění pro občany	3
Co nás čeká v roce 2016	4
Gustav Frištěnský ve vzpomínkách	6
Sebeobrana pro ženy a dívky v Moravičanech	7
Strom pro Moravičany	8

Odpadové hospodářství obce v roce 2016

V rámci úspor v odpadovém hospodářství obce plánujeme celoroční odběr všech odpadů s tím, že pokud se to zaběhne, přestaly by se organizovat sběrné soboty a bylo by možné celoročně odevzdávat nábytek, sedačky, textil, koberce, PVC, velké elektro, obaly a zbytky od

barev atd. Obci se podařilo najít odběratele, kteří odpad energeticky a jinak využívají a nemusíme platit jeho skládkování. O rozebrání a roztržení se postarají pracovníci obce. V rámci nové dotace chceme pořídit více kontejnerů k třídění. Stavební odpad budeme poté také chtít třídit na

beton a betonovou suť, cihelný odpad a zbytek jako směsný. I tam je pak možno dosáhnout úspor. Nově se odebírají do speciálních nádob na dvoře OÚ a v Doubravici rostlinné i živočišné tuky v uzavřených obalech. Jarní svoz v březnu proběhne zatím beze změn.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Vítání občánků

V sobotu 31. října 2015 byli do svazku obce slavnostně přivítáni tito noví občánci:

Julie Elnerová,
Jindřich Kubálek,
Eliška Kočková,
Věra Haberlandová,
Magdaléna Šafářová,
Jiří a Miroslav Hennerovi,
Denis Hlaváček
a Antonie Koutná.

Všem dětem přejeme, aby vyrůstaly ve zdraví a rodičům pro radost.

Jubilanti

V měsících říjnu až prosinci oslavili svoje významná výročí tito naši občané:

František Dokoupil	Moravice	81
Matylda Hennerová	Moravice	81
Milada Havlíčková	Moravice	80
Drahuše Válková	Moravice	84
Bohumila Ambrožová	Moravice	86
Miluška Drábková	Moravice	80
Marie Hanišová	Moravice	90
Ludmila Vavroušová	Moravice	84
Alžběta Mlynářová	Doubravice	88
Jaroslav Pinkava	Moravice	80
Alois Pokorný	Moravice	81
Anna Kovářová	Doubravice	84
Alena Richterová	Moravice	85
Helena Horčíčková	Moravice	81
Karel Pichler	Doubravice	84
Božena Unzeitigová	Doubravice	82
Jiřina Kuntsfeldová	Moravice	81
Božena Veselá	Mitrovce	84
Antonín Berka	Moravice	84

Blahopřejeme jubilantům k jejich významnému životnímu výročí a do dalších let přejeme pevné zdraví, pohodu a mnoho spokojenosti.

K mimořádným oslavencům patří v tomto období manželé Jiřina a Jaroslav Kunstfeldovi, kteří oslavili 60. výročí uzavření svého sňatku, připojujeme velkou gratulaci a do dalších let přejeme dobré zdraví!

Navždy nás opustili:

Pan Lubomír Kovář Moravice 77

Hlubokou soustrast pozostalým, zemřelý zůstane trvale v našich vzpomínkách.

Dne 2. října 2015 se konalo v KD v Doubravici tradiční setkání se seniory. Přišlo si s námi posedět a popovídat kolem 90 starších spoluobčanů.

Všem občanům přejeme krásné prožití svátků vánočních bez shonu a starostí. Jsou to svátky pohody a klidu a tak si jich užijme. Do nového roku 2016 vykročte vesele a s optimismem. Přejeme vám především pevné zdraví, vzájemnou toleranci a upřímnost.

Členky sociální komise

V sobotu 5. prosince 2015 jsme v Doubravici rozsvítili vánoční stromek. Přijel nás pozdravit Mikuláš s čerty a anděly. Pro naše nejmenší byly připraveny v Kulturním domě různé hry a malování. Za splnění úkolu děti dostaly sladkou odměnu.

Informace k dani z nemovitých věcí na rok 2016

Informace o výši daně je možné získat u správce daně na příslušném Územním pracovišti a to nejdříve v měsíci březnu nebo je možné počkat na složenky, které budou rozesílány postupně v průběhu měsíce května 2016.

Složky budou v roce 2016 rozesílány fyzickým osobám, budou mít oddělitelnou část (tzv. alonž), na níž budou uvedeny následující údaje:

- **celková výše daně na rok 2016 (pozor, nutno přepsat výši daně z alonže na složku !!!)**
- termíny splatnosti (daň nad 5 000 Kč ve dvou stejných splátkách)
- stav daňového účtu poplatníka, tj. případný přeplatek nebo nedoplatek na dani z nemovitých věcí
- spravující územní pracoviště, kde má poplatník uložen daňový spis

Složky budou rozesílány postupně tak, aby poslední z nich byly doručeny nejpozději do 25. května 2016.

Důležité upozornění pro občany:

Na Územním pracovišti v Zábřehu byla v průběhu roku 2015 uzavřena pokladna pro příjem plateb v hotovosti (na ÚzP v Šumperku je otevřena)

Od roku 2016 je však možné platit daň z nemovitých věcí také prostřednictvím SIPO. Pro informaci zasílám leták (i oznámení pro přihlášení) obsahující informace k této možnosti platby prostřednictvím SIPO – oznámení (příhláška) **musí být podáno** u správce daně **do 31. ledna 2016** (klient SIPO musí být shodný s poplatníkem daně).

Povinnost podání příznání se ale vztahuje na všechny, u nichž došlo v průběhu roku 2015 k nějakým změnám

(dědictví, darování, převody atd.). Také upozorňujeme, že **předmětem daně jsou i nemovitě věci** (pozemky i stavby) **pronajaté od Státního pozemkového úřadu (SPÚ)** a tyto je nutné uvést v daňovém příznání.

Číslo účtu pro placení daně z nemovitých věcí: **7755-47623811/0710, VS - rodné číslo** nebo IČ KS - 1148 – bezhotovostní platba, 1149 – platba složenkou

Ing. Marcela Mikesková, vedoucí odd. majetkových daní, Zábřeh

Otvírací doba Obecního úřadu v době vánočních svátků:

Kancelář obecního úřadu bude otevřená pro veřejnost letos naposledy v úterý 22. 12. 2015 od 7,00 do 16,00 hod. Normální provoz bude od pondělí 4. 1. 2015.

Po dobu svátků bude v pracovní dny otevřen sběrný dvůr, a to ve středu 23. 12., pondělí až čtvrtek 28. 12. - 31. 12. vždy od 8,00 do 15,00 hod. a v sobotu 2. 1. 2016 od 9,00 do 11,00 hod.

Svoz popelnic bude ve středu 23. 12. 2015 v obvyklou dobu.

Pro případ poruchy na kanalizaci volejte: 604 577 476, p. Klečka, 775 616 392 p. Koncler, příp. 724 182 940 starosta.

SDH Moravičany

SDH Moravičany děkuje všem členům za reprezentaci při hasičských závodech požárního útoku a pomoc při pořádání hasičských akcí, ať už šlo o domácí závody požárního útoku, oslavy sboru, Mikulášské nadílky a mnoho dalších. Dále bychom rádi poděkovali fanouškům, kteří nás povzbuzovali a pomáhali nám. Velké díky patří obci Moravičany za podporu našeho sboru.

Všem spoluobčanům přejeme krásné a klidné prožití vánočních svátků a mnoho úspěchů do nového roku 2016.

Sbor SDH Moravičany

Aktuality, různé:

Tříkrálová sbírka 2016 V Doubravici se bude chodit v **sobotu 2. 1. 2016** - vedoucí skupiny bude p. J. Gottwald

V **Moravičanech** se bude chodit v **sobotu 9. 1. 2016** - vedoucí skupiny budou Jan Adamec, Radka Adamcová, Štěpánka Čepová, Tezeza Horníčková, Vojtěch Hroch.

V **Mitrovicích** se bude chodit **po domluvě s místními obyvateli (2. 1. -10. 1. 2016)** - vedoucí skupiny bude p. J. Bárta

- Mohelnický betlém bude tradičně otevřen ve dnech 25. – 27. 12. 2015 vždy v době od 11:00 do 12:00 a od 13:00 do 18:00, 28. – 31. 12 2015 v době od 10:00 – 12:00 a 14:00 – 17:00, dále pak 1. A 3. 1. 2016 vždy od 11:00 – 12:00 a 13:00 – 18:00, 2., 4., 5. a 6. 1. 2016 vždy od 10:00 do 12:00 a 14:00 – 17:00. Dále bude otevřen do 2. 2. 2016 vždy v úterý, čtvrtek a sobotu od 15:00 do 16:00 a v neděli po dopoledních bohoslužbách a odpoledne od 14:00 do 17:00 hodin.

Rozpis bohoslužeb v Moravičanech o vánocích
Štědrý den 24. 12. v 19,30 hod., 25., 26., 27. 12. v 8,00 hod., Silvestr 31. 12. v 16,00 hod.
Nový rok 1. 1. 2016 v 8,00 hod, 3. 1. v 8,00 hod., 6. 1. v 16,00 hod., 10. 1. v 8,00 hod.

V Lošticích stejné dny o 1 a půl hodiny později.

Ztráty a nálezy:

Svazek klíčů nalezený poblíž obchodu paní Homolákové

Jak dosáhnout na „Kotlíkové dotace“

Olomoucký kraj plánuje v lednu 2016 vyhlásit dotační program takzvanou „Kotlíkovou dotací“. V rámci tohoto dotačního programu bude možné získat finanční prostředky na výměnu starého kotle na pevná paliva s ručním přikládáním za nový environmentálně šetrnější zdroj vytápění rodinného domu. Z dotace bude možno pořídit např. tepelné čerpadlo, plynový kondenzační kotel, ale i kotel na pevná paliva (na biomasu, uhlí, kombinovaný). V této souvislosti bude Olomoucký kraj pořádat v Domě kultury v Mohelnici v sále kina v pondělí 1. února 2016 pro občany (majitele rodinných domů) informační seminář. Tento seminář proběhne 2x, a to od 12:00 hodin a od 15:30 hodin. Pravidelně aktualizované informace ke „Kotlíkovým dotacím“ lze též najít na webových stránkách Olomouckého kraje, konkrétně na www.kr-olomoucky.cz/kotlikovedotace.

Dana Králová, odbor životního prostředí

Zprávičky z knihovny

V měsících září až prosinec jsme v knihovně opět uspořádali několik akcí. Pro větší i malé děti to byly různé soutěže a kvízy, ve kterých vylosovaní výherci vždy obdrželi drobné ceny. V září jsme opět spali v knihovně, bylo to letos po druhé v pořadí, aby byly uspokojeny všechny děti, protože zájem byl opravdu veliký. Každou poslední sobotu v měsíci probíhalo tradiční čtení pro nejmenší. V říjnu proběhlo pro všechny věkové kategorie Herní odpoledne deskových her. V listopadu jsme s dětmi oslavili Den dětské knihy, kdy jsme kolektivně na počest všech dětských knížek upekli, a také hned snědli, krtkův dort, četli jsme, kreslili a hráli hry. Plánované pečení perníčků a Čtení babiček jsme z technických důvodů museli zrušit, pokud bude zájem, uspořádáme neuskutečněné akce v novém roce.

Během vánočních svátků bude knihovna uzavřena, poslední provoz knihovny v letošním roce bude v sobotu 19. 12. 2015. Od čtvrtka 7. 1. 2016 bude knihovna opět v běžném

provozu, tj. ve čtvrtek 15.30-20 hodin, sobota 9-11 hodin. Všichni, kteří ještě nejsou čtenáři naší knihovny, jsou srdečně zváni, pro každého se určitě najde kniha, která potěší.

Všem čtenářům, ale i nečtenářům, přeji krásné prožití vánočních svátků a v novém roce hodně zdraví, štěstí a pohody.

Ivana Fučíková, knihovnice

Informace ze Sokola

Cvičení v Sokole probíhá ve cvičebních hodinách dle rozpisu, který najdete ve vývěsce na sokolovně. Na oslavách u příležitosti 120 let Sokola Zábřeh byla oceněna řada cvičitelů a významných sportovců naší sokolské župy. Mezi nimi převzaly ocenění i sestry Hana Hrochová a Miloslava Sedláčková, kterým bych chtěla touto cestou ještě jednou poblahopřát a poděkovat za skvělou práci v Sokole. V září jsme uspořádali turistický výlet do Jeseníků. Vlákem jsme jeli do Koutů nad Desnou, od-

tud jsme se vydali k horní přečerpávací stanici Dlouhé Stráně a zpět z Koutů vlakem domů. Výlet se nám opět vydařil, všichni jsme se domů vrátili plní zážitků. Pochvalu zasluží i malé turistky Barunka a Anička Šafařovy z Doubravice za to, jak to s námi zvládly a vydržely. V říjnu tohoto roku se v Přerově konal Odznak všestrannosti olympijských vítězů. Jedná se o atletické závody, na kterých naši sokolskou jednotu reprezentovali tito sportovci: Tereza Wiedermannová, Laura Wiedermannová, Božena Faltýnková, Kristýna Kumrová, Tereza Kumrová, Martin Heinz, Viktorka Knířová, Magdaléna a Markéta Adamcovy. Všem jmenovaným moc děkuji za vzornou reprezentaci a ochotu k účasti na těchto závodech. Díky vám. V sobotu 6. února 2015 ve 20 hodin se bude konat Sokolský společenský ples, na který jste všichni srdečně zváni. Chtěla bych poděkovat všem cvičitelům za celoroční práci v oddílech a členům výboru za práci pro fungování naší sokolské jednoty. Děkuji také obci za spolupráci a podporu. Všem členům Sokola a všem jeho příznivcům přeji příjemné prožití vánočních svátků a v novém roce hlavně hodně zdraví a vzájemného porozumění.

Ivana Fučíková, starostka Sokola

Výpis z usnesení ze 7. a 8. veřejného zasedání zastupitelstva obce Moravičany

Zastupitelstvo mimo jiné projednalo a schválilo:

- Uzavření smlouvy k výkonu územně plánovací činnosti s Ing. Arch. Jarmilou Filipovou
- Vyhlášení veřejné soutěže na zhotovitele územního plánu
- Smlouvu o zajištění služeb pro Českou poštu – Pošta partner s účinností od 1. 4. 2016
- Zařazení akcí do plánu oprav a pořízení majetku na rok 2016
- Poplatky za komunální odpad, poplatky ze psů a stočné na rok 2016
- Vstup obce do spolku Odpady Olomouckého kraje, z. s.
- Rozpočet obce na rok 2016 a rozpočtový výhled do roku 2019
- Provedení inventarizace majetku
- Obecně závaznou vyhlášku č. 3/2015 a 4/2015
- Limit finančních prostředků na příspěvky a dotace pro místní spolky, na charitativní a sociální účely ve výši max. 270 tis. Kč
- Podání žádostí o dotace ze státních a krajských rozpočtů
- Přijetí dotace od SFŽP ČR dle rozhodnutí č. 05551532 na doplnění sportovní plochy krajinnou zelení a generel zeleně obce. Termín realizace do 31. 12. 2016
- Výsledek soutěže na zhotovitele územního plánu

Celé znění usnesení je umístěno na stránkách obce www.obec-moravicy.cz

Co nás čeká v roce 2016

Především to je práce na novém územním plánu obce. V této věci již bylo schváleno zadání územního plánu (ÚP), byl proveden výběr zhotovitele a začalo shromažďování podkladů pro vypracování návrhu ÚP, tak zvané rozbory

a průzkumy. Poté nastane projednávání návrhu a po odsouhlasení bude územní plán dopracován do konečné podoby a poté vydán. Přepokládaný termín vydání je konec roku 2016. Práce na územním plánu budou stát cca 350 tis. Kč

a na jeho pořízení budeme chtít čerpat dotace. Pro veřejnost zpracování územního plánu znamená především možnost se vyjádřit k záměrům využití území obce, k uspořádání dopravy, prostor pro výstavbu, rozvoj volnočasových

aktivit, výroby a služeb, stanovení limitů využití jednotlivých zón a další záležitosti, kterými se budeme při rozvoji a udržování obce řídit další roky. Pro vlastníky nemovitostí, pozemků, podnikatele je to příležitost navrhnout nové využití svých pozemků či domů. Aktuální územní plán je platný od roku 2003, v roce 2010 proběhla změna č. 1 a vzhledem k nové legislativě je naší povinností zhotovit nový. Dále budou probíhat pozemkové úpravy katastrálního území Doubravice.

V roce 2016 se budeme také věnovat našim příspěvkovým organizacím, mateřské a základní škole. V obou budou nad rámec provozních nákladů probíhat opravy a rekonstrukce. V Mateřské škole to bude rekonstrukce vnitřního vodovodu a kanalizace v kuchyni a výměna střešní krytiny na celé budově. Pokud se podaří sehnat dotace na střešní krytinu, tak bude ještě pořízen z uspořené prostředků konvektomat, to je moderní zařízení na přípravu pokrmů. Plánovaný náklad na tyto záležitosti je 600 tis. Kč. V základní škole se bude rekonstruovat osvětlení ve třídách a chodbě,

připravovat a vybavovat čtvrtá třída, která bude vzhledem k počtu žáků v roce 2016-2017 potřeba. Plánované náklady jsou 500 tis. Kč. V roce 2016 bychom měli získat stavební povolení na rekonstrukci návsi v Doubravici a rekonstrukci Školní ulice v Moravičanech. V Doubravici by měla proběhnout rekonstrukce křižovatky u Jána, směr Řimice - Palonín, a to z prostředků Správy silnic olomouckého kraje. Po rekonstrukci bude obec upravovat okolí sochy Jana Nepomuckého a smírčího kříže na této křižovatce. Do konce zimy proto budeme muset odstranit dva stromy, které jsou v křižovatce. V Doubravici je také naplánována nová výsadba u rekonstruovaného památníku na návsi. Tomuto záměru bude také předcházet kácení stávajících stromů. Na jaře by tam měly být vysázeny nové stromy a záhony s květinami. Obec se rozhodla zřídit pobočku „Pošty partner“, a to v nových prostorách v budově Obecního úřadu. Zahájení činnosti je naplánováno na 1. 4. 2016. V nové provozovně s otvírací dobou min. 6 hod. denně bude i pracoviště obecního úřadu, kde si budou

moci občané vyřídit některé úkony, aby nemuseli chodit do kanceláře v patře. V uvolněných prostorách pošty se plánuje rekonstrukce na bytovou jednotku. Zcela nečekaně po dlouhé době jsme obdrželi dotaci na vypracování generelu zeleně v obci, který by měl zhodnotit stav zelených ploch a stromů a stanovit další postup při rozvoji a údržbě zeleně v obci. Spolu s generelem provedeme výsadbu stromů a keřů v prostoru sportovního areálu hřiště v Moravičanech. Výsadba je součástí dotace na generel zeleně. Celkem bude akce stát 450 tis Kč při 360 tis. dotaci. Další drobné opravy majetku budou v průběhu roku provádět pracovníci obce, jejichž počet bychom chtěli v rámci dotací v příštím roce opět využít. V rámci dopravní situace v obci bude na příjezdu od Loštic umístěn hlásič rychlosti a spolu s městem Loštice budeme usilovat o osazení dopravního značení k zamezení tranzitního průjezdu kamionové dopravy přes obec. Umožňuje to nový zákon o pozemních komunikacích.

Antonín Pospíšil, starosta obce

Okénko do dějin obce

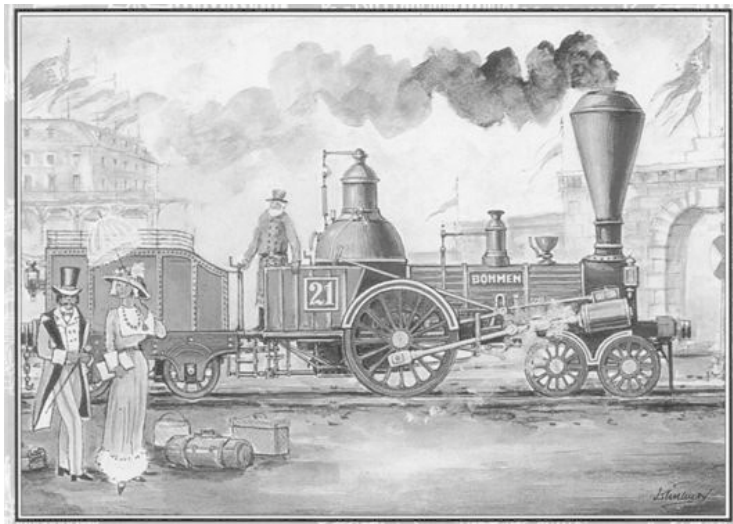
Železnice v Moravičanech - I. část

Vážení čtenáři, v dnešním čísle Moravičanského zpravodaje se budeme zabývat železnici v Moravičanech, neboť právě tato stavba významně ovlivnila život v tehdejší Rakousku-Uhersku a později

v Československé republice. Historie tohoto ohromného díla sahá do poloviny 19. století a stále se píše až do dnešních dnů. Velice významnou knihou, která se věnovala tématu železnice z Prahy do Olomouce, je dílo „Velká cesta“ od spisovatele a publicistu Josefa Honse. Z těchto literárních zdrojů se je možné dozvědět různé podrobnosti o průběhu celé stavby. V první polovině 19. století probíhala v Českých zemích průmyslová revoluce a s ní přicházela i stavba železnic, která se inspirovala ze západního vzoru, například z Anglie, kde už byla železnice zcela běžná věc. V tehdejší Rakousku-Uhersku, za vlády Ferdinan-

da I. Dobrotivého, se v roce 1842 začala plánovat a vyměřovat páteřní trať z Prahy do Olomouce. Přesněji 26. listopadu 1842 schválil tento císař celou stavbu tzv. Severní státní dráhy (Drážďany – Praha - Olomouc). Jakmile se podařilo odkoupit pozemky, stavba mohla začít. Ze záznamů moravičanského faráře Josefa Gironče, jež působil v naší farnosti

v letech 1838 až 1854, bylo zapsáno, že „tato stavba je technickým unikátem a my jsme toho svědkové“. Netrvalo dlouho a s příchodem nového roku 1845 byla jednokolejná státní dráha dokončena. Hlavní osobností spojenou s touto stavbou se stal známý stavitel a projektant Ing. Jan Perner. Na stavbě pracovalo přes 30 tisíc dělníků z celého Rakouska-Uherska a mnozí během prací přišli o život. Nejvíce životů si vyžádala stavba dvou tunelů u Chocně. Celková stavba trvala 30 měsíců a dodavatelem materiálu byla velmi úspěšná firma bratří Kle-

Parní lokomotiva Böhmen v Praze

inů z Loučné nad Desnou. Náklady na stavbu tohoto úseku železnice přesáhly 15 milionů zlatých. V historických záznamech se uvádí, že první zkušební jízda z Olomouce do Zábřeha se konala 12. února 1845. Oficiální jízda z Olomouce do Prahy byla započata dne 4. srpna 1845. Tehdy na trať vyjely tři lokomotivy: Böhmen, Prag a Olmütz. Jako první jela lokomotiva Böhmen, kterou řídil strojvůdce p. Kašpar a seděl v ní Ing. Jan Perner. V každé větší stanici železniční konvoj zastavoval. Lidé vítali lokomotivový průvod a prohlíželi

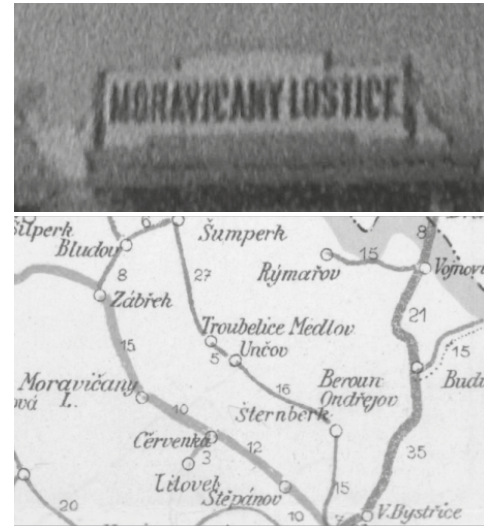
Železniční mapa z roku 1894

Nádraží Moravičany v roce 1925

si tehdy neznámé technické pokroky. Protože tyto lokomotivy mohly dosáhnout maximální rychlosti 40km/h, konvoj se pohyboval k Praze velmi pomalu. První lokomotiva Böhmen s Ing. J. Pernerem slavnostně vjela do Prahy 20. srpna 1845, kde propukly velké oslavy. V ten den vyjel první osobní vlak z Olomouce v 6 hodin a 20 minut. Parní lokomotiva táhla osm vagonů, v nichž seděl i rakouský arcivévoda František Karel se svoji družinou. Do Zábřeha tento vlak přijel okolo deváté hodiny dopolední, tudíž přes Moravičany projížděl zhruba okolo osmé hodiny. Tímto byla zahájena pravidelná vlaková doprava. Nutno však zmínit, že v této době ještě v Moravičanech nebyla zastávka, takže tudy vlaky jenom projížděly. Pro Ing. Jana Perneru se stalo osudo-

vým dnem 9. září 1845, kdy se vracel z Prahy zpátky na Moravu a při nešťastném zranění u tunelu nedaleko Chocně pak na následky umírá. Když se 12. září konal jeho pohřeb, byl z Prahy vypraven speciální vlak na jeho počest a velkou slávu. Dodnes jsou některé vlaky pojmenovávány podle zasloužilého stavitele Ing. Perneru. Když se vrátíme zpět do našich Moravičan, nesmíme opomenout jednu z nejdůležitějších staveb na celé trati. A to most přes řeku Moravu, ale o něm se budeme zmiňovat v dalším čísle zpravodaje. Na naléhání moravičanského rolníka Františka Jarolíma, se v roce 1884 začalo zvažovat o postavení zastávky v Moravičanech. Ale potřebných financí se dostalo až v roce 1889, kdy započala stavba zastávky. Náklady činily 6000 zlatých, z toho Litovelský cukrovar věnoval 2000 zlatých, Občanská záložna v Moravičanech 1500 zlatých a zbytek loštické podniky a město Loštice. Zastávka byla vybudována na farních pozemcích, které odkoupil již zmiňovaný cukrovar. Dne 1. října 1890 zastavil v Moravičanech první osobní vlak. Jednu chvíli se přemýšlelo o stavbě železnice Moravičany – Chornice. Trať měla být jednokolejná a měla vést údolím řeky Třebůvky přes Loštice, Bouzov – Doly, Vranovou Lhotu až do Chornice, kde měla navázat na již stávající trať. Ale tyto plány přerušila 1. světová válka v roce 1914. Železniční dopra-

Moravičany – Loštice na nádražní budově a mapa železnice z počátku 20. století.

va byla stále intenzivnější, a proto se rozhodlo o zvětšení zastávky. V roce 1918 již byla ve stanici malá čekárna, kancelář a speciální čekací místnost pro arcivévodu Evžena Habsburského, který při návštěvě Bouzova jezdil vlakem z Vídně do Moravičan. 1. prosince 1924 byl zahájen dvoukolejný provoz trati Olomouc – Česká Třebová. V Moravičanech se postavila nová nádražní budova. Dokončena byla v roce 1925 a nesla název Moravičany – Loštice.

lupráci s Jaroslavem Kunstfeldem

Gustav Frištenský ve vzpomínkách paní Marie Hánišové z Moravičan – 3. část

Karel Faltýnek, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci:

Vzpomenete si na nějaké příhody z pobytu v Litovli?

Těch bylo hodně. Často vzpomínám na jednu, která sice nakonec dopadla přeci jenom dobře, ale tenkrát mi do smíchu určitě nebylo. Pan šéf často jezdil na zápasy, a to třeba do Čech anebo i ciziny. Stalo se to ve Svatodušní pondělí čtyřicátého šestého roku. To byl tenkrát sváteční den. Už nevím, kde tehdy měl zápas, ale docela určitě v některém z českých měst a potřeboval jet rychlíkem z Červenky. Bylo velmi brzy ráno, sotva po rozednění. Mistr si ovšem neuvědomil, že nepojede osobní vlak z Litovle do Červenky, tak, jak by býval potřeboval. Aby se ujistil, co a jak, volal ještě do pivovaru a definitivně se dozvěděl, že osobák na ten jeho rychlík skutečně nejede. Co teď? Času málo, a kdyby Gustav zápas zmeš-

kal, to by bylo zlé, neboť by musel uhradit veškeré výlohy. Vlastnil však, jako jeden z mála litovelských občanů, osobní automobil. Bylo to vozidlo přivezené až ze Severní Ameriky. Sehnal mu jej tam tenkrát jeden z jeho synovců, který tam byl, a to auto bylo přivezeno lodí do Evropy. Naproti přes řeku sice bydlel jeden člověk, který byl řidičem, ale nebylo jisté, že kdyby jej pan šéf vzbudil, že by se všechno stihlo. Času bylo již skutečně velmi málo. Dokonce musel zavolat do Červenky na nádraží, aby, když by to bylo potřeba, tam výpravčí rychlík několik minut pozdržel. A tak mi pan šéf říká: „Marjáno, nezlob se, nedá se nic dělat, ale pojedíš se mnou do Červenky. Cestou tam, budu řídit já, a protože umíš řídit traktor, tak potom zavezeš auto nazpátek do Litovle.“ Snažila jsem se mu vysvětlit, že jsem za vo-

lantem auta nikdy neseděla, že nevím, jak se řadí rychlosti, a že auto není stejné, jako traktor. Také jsem se mu snažila vysvětlit, že mám skutečně strach, že auto rozbiju. Avšak na dlouhé povídání nebyl čas: „To nevádi“, řekl, „namaluji ti řazení rychlostí na kus papíru a ty to docela určitě zvládneš. O tom nepochybuji.“ Vůbec si v tu chvíli nepřipustil, že by se mohlo něco stát, a tak jsme jeli. Rychlík v Července na něj skutečně již čekal, pan šéf mi ještě na nádraží rukou nastartoval motor, stačil mi ještě tak, tak strčit do ruky papír s náčrtem, rychle nasedl do vlaku a byl pryč. S hrůzou jsem si uvědomila, že mi Gustav v tom spěchu nestačil na papír nakreslit, jak se řadí zpátečka, a že ani nevím, jak se auto zastavuje. Také jsem si vůbec nebyla jistá, jak kterou zatáčku budu umět vybrat. Ale co naplat, důvěru pana šéfa

jsem zklatat nechtěla, a tak jsem se pomalu, na 1. rychlostní stupeň rozjela k Litovli. Přemýšlela jsem, kolik tak asi může být v nádrži benzínu, a pokud se mi nepodaří zastavit, jak dlouho budu jezdit kolem města. Uvědomila jsem si také, že o mě bude mít paní obavy, a že pan šéf může nakonec zápas i prohrát, když bude v myšlenkách zaměstnán nějakými starostmi. To nebyla právě lehká situace. Četníků jsem se ani tolik nebála, bylo ráno, sváteční den, myslím, že víc než dva jich ani v Litovli nebylo. Pomalu jsem se tedy přiblížila k městu. Naštěstí jsem nikde nikoho nepotkala, a tak jsem se postupně trochu uklidnila. Až u Starošítkova mlýna jsem na mostě uviděla stát paní Miroslavu, a to ještě jen v noční košili, přes sebe přehozený nějaký kabát. Bývala bych ji naložila, ale nevěděla jsem, jestli bych se znovu dokázala rozjet a uvědomila jsem si, že mě čekají hned dvě prudké zatáčky. A sice jedna přes most k domu a druhá pak do dvora ke garáži. Jela jsem tedy dál. Zatáčky jsem zvládla a celá vynervovaná jsem auto zastavila, motor však běžel dál. Nevěděla jsem si

rady s tou zpátečkou a bez ní se nedalo zajet do garáže. Vyběhla jsem zase proto na ulici a dále zase přes most, naproti k tomu pánovi, co uměl řídit. Když mi otevřel, rychle jsem mu všechno vysvětlila a poprosila jej, zda by nebyl tak hodný a nezajel mi s automobilem do té garáže. Ten pán se všemu velice divil, ale vyslovil mi uznání, že ačkoliv s automobilem nemám žádnou zkušenost, že to tak dobře dopadlo. Mezi tím přišla paní Miroslava. Když bylo po všem, šly jsme do domu. Ale paní náhle zbledla a s největší pravděpodobností vlivem nervového rozrušení v kuchyni upadla na zem a dostala epileptický záchvat. Přitom se jí nešťastně dostal horní ret pod kovovou pásku linolea. Nyní se mi velmi hodil můj zdravotnický kurs. Nepodlehla jsem naštěstí žádné panice a podařilo se mi paní poskytnout náležitou první pomoc a poté zavolat pana doktora Rýznara, aby pacientku ještě odborně prohlédl. Pak teprve jsem poslala panu šefovi telegram tohoto znění: „Marie došla šťastně domů a doma je všechno v pořádku“. Raději jsem mu záměrně zamlčela nešťastnou zdravotní indispozici paní

Miroslavy, aby starostmi zápas neprohrál. Pan šéf tenkrát přijel domů, jak nejdřív mohl, neboť přeci jen určité podezření měl. Později pak vyprávěl, že můj telegram dorazil na místo ještě před jeho příjezdem, a tak, když přicházel do hotelu, již tam na něj čekal. Vyprávěl mi: „Jak jsem chlap a zápasník, Marjánko, já se strašlivě vyděsil, že jsi mrtvá. Že by bylo auto rozbité, na to jsem vůbec nepomyslel a bylo by mi to docela jedno. Ale o tvůj život jsem se bál. Jakmile jsem si telegram přečetl, v tu ránu jsem měl v sobě tolik života a radosti, že jsem si byl naprosto jist, že zápas vyhraju. To, že jsi mi nenapsala, že paní onemocněla, to jsi též dobře zamaskovala. Kdybych to věděl, měl bych skutečně velikou starost“. A já na to pohotově řekla: „Pane šéf, ale já přeci vím, že telegram má být co nejvíce stručný.“ Podotýkám, že ten rychlík, když tenkrát v Července na mistra čekal, měl nakonec zpoždění pouhé dvě minuty, což tehdy, v poválečné době, skutečně nestálo, takřikajíc, za řeč.

... Pokračování přístě.

Obnova drobné sakrální architektury v Doubravici

Dnes již nevíme, odkdy stál vedle chodníku do Mítovic – u Žabárny betonový sloupek s obrázkem Nejsvětější Trojice. Asi před 40 lety byla tato boží muka z neopatrnosti (či úmyslně?) poražena koňským povozem. O památku

po našich předcích je třeba pečovat a tak se stalo, že se na tomto místě objevila stavba nová. O její zhotovení a instalování se postaral pan Jaromír Martinec z Moravičan, za což mu patří velký dík. Nový objekt je dřevěný s obrázkem

od Petra Hercika z Dubicka, zatímco původní obraz namaloval pan Antonín Adamec, kostelník z Moravičan. Doufejme, že se nebude opakovat historie a tento drobný objekt bude ozdobou naší obce mnoho dalších let.

Sebeobrana pro ženy a dívky v Moravičanech

V poslední době se stále častěji v médiích otevřeně hovoří o nejrůznějších formách násilí páchaného na ženách. Nemusí jít pouze o fyzické násilí, ale i o soustavné psychické týrání či ekonomické vydírání, kdy žena musí nejen odevzdávat manželovi celou výplatu, ale často mít i více zaměstnání, aby zajistila základní chod domácnosti. Poslední čísla uvádějí, že každá třetí žena se s fyzickým, psychickým či ekonomickým násilím osobně setkala. Vesnické prostředí, ve kterém žijeme, je relativně klidné a bezpečné, ale naše děti studující ve větších městech a ženy dojíždějící do měst za prací se mohou často setkat s nejrůznějšími typy násilníků. Aby byly dívky a ženy alespoň trochu připraveny a uměly se při případném napadení ubránit, konal se v neděli 29. 11. 2015 ve spolupráci místní sokolské organizace a Fight Clubu Krav Maga z Olomouce v sokolovně seminář s názvem „Nebud obětí, braň se!“. Věkové rozpětí mezi nejmladší a nejstarší účastnicí semináře bylo 40 let. Dívky a ženy se postupně seznamovaly s jednotlivými druhy útoků a snažily se na ně reagovat. Počáteční úsměvy na tvářích vy-

střídaly stopy soustředění, úsilí a spravedlivého hněvu, když se agrese útočníků (chrániči vyzbrojených instruktorů) začala zvyšovat. K navození reálných podmínek napadení instruktoři používali jak ne zrovna spisovných a slušných slovních výrazů, tak i řízeného psychologického tlaku (rodiče nezletilých děvčat museli podepsat, že jsou s použitím těchto metod srozumění). Děvčata se velice rychle učila a postupně dávala instruktorům čím dál víc zabrat. Nejdříve zkoušela chvaty a údery na cvičných lapách, pak si mohla vyzkoušet, jaké to, když je znenadání přepadne někdo s výškovou, váhovou či silovou převahou. Když instruktoři uznali, že by si dívka či žena s navozenou situací uměla poradit ať již útekem, nebo obranou, nechali ji po chvíli být. Pokud však odhadli, že má žena strach a byla by velice snadnou obětí, pořádně ji potrápili, aby v ní vybudili sílu a odvahu se bránit. Neobešlo se to bez modřin na obou stranách, ale účel to

splnilo a k žádnému úrazu i přes hrůzostrašnost napadení nedošlo. Děvčata odcházela ze semináře unavená, s omlácenými rukama, ale s úsměvem. A hlavně s vědomím toho, že nemusí být nutně obětí, ale že se mohou i bránit. Škoda jen, že i když o seminář projevily zájem školačky, protože se o násilí mluví čím dál víc i ve školách, rodiče je prý nepustili. Doufejme, že nebudou někdy podobné dovednosti potřebovat.

Článek zaslala paní Lenka Blažková,
Moravičany

Ohlédnutí za kulturními akcemi roku 2015

V letošním roce 2015 jsme opět uspořádali několik kulturních akcí. Již tradičně jsme se mohli všichni potkat na Moravičanských hodoch. Slavnostní hodovou mši sv. doprovázela kapela Hrozen z Frýdku Místku. V nedělním odpoledním bloku za sokolovnou vystoupily kapely Strunovrat-Slatiňany, Jack's Band Zlín a Joan Jett and the Blackhearts. S doprovodným programem vystoupili místní žáci ZŠ Moravičany, kteří navštěvují taneční kroužek Magnet v Mohelnici a mažoretky ZUŠ Mohelnice. Areál za sokolovnou ožil skákacím hradem pro děti, stánky šikovných místních a blízkých umělců. Pro ty nejmenší byly během tohoto roku zorganizovány 3 divadelní představení. Divadlo VĚŽ s pohádkou - Včelí

medvídci zpívají, divadelní kroužek při ZŠ Dubicko zahrál pohádku Lotrando a Zubejda a soubor Loutkadlo Mohelnice loutkovou pohádku O starém pokladu. Nezapomněli jsme ani na dospělé milovníky divadla. Byl zorganizován zájezd do Olomouckého divadla na představení Amádeus. V březnu pozvání přijali naši blízcí sousedé- Jednota divadelních ochotníků při MKS Loštice – s divadelní komedií Pozdní sběr. Ve spolupráci s místní MŠ a ZŠ jsme pomohli s organizací Dne matek. V podzimních měsících jsme se mohli opět potkat na Moravičanském vinobraní, kde nám k poslechu i tanci přijela zahrát Horňácká cimbalová muzika Petra Galečky z Lipova. V sobotu 12. 12. 2015 jsme si společně zazpívali

koledy na vánočním koncertě s trampskou folkovou kapelou Špunt Přerov a místní skupinou Addams family. Nemohu nezapomenout ani pomoc při zapojení naší obce do celorepublikové akce Česko zpívá koledy. Chtěla bych všem, kteří nám různým způsobem pomáhají s organizací kulturních akcí, moc poděkovat. Vážíme si každé pomocné ruky. Moc nás těší, když se akce vydaří a slyšíme kladné ohlasy.

Ať letošní Vánoce všichni prožijeme ve zdraví, lásce a harmonii. Přejeme vám, ať prožijete krásný štědrovečerní večer v kruhu těch nejbližších a do nového roku 2016 přejeme všem hodně zdraví, štěstí, radosti a vzájemného porozumění .

Za kulturní komisi Radka Adamcová

Strom pro Moravičany

Druhý ročník výsadby stromů je za námi. Letos přibily dva krásné javory v Moravičanech. Moc děkujeme všem, kteří se výsadby zúčastnili a samozřejmě i těm, kteří náš spolek podpořili ve formě finančního příspěvku. Letos nám to vyšlo na nákup dvou stromů. Dále bychom rádi poděkovali starostovi Moravičan, panu Antonínovi Pospíšilovi za velmi vstřícný přístup při výběru vhodné lokality, panu Františkovi Němcovi jednatelem firmy N- Set Mohelnice za umožnění bezplatné dopravy stromů, panu Stanislavovi Hekelemu za odbornou pomoc, Zuzaně Srovnalové za vynikající štrůdl a Martinovi Hohnovi za krásné fotky. Bylo to dnes super dopoledne a už nyní se těšíme na další ročník. Kolik bude za rok stromů ještě nevíme. Záleží na tom kolik se nám na transparentním účtu během roku sejde peněz. Pokud se vám naše činnost líbí a chtěli jste náš spolek finančně podpořit budeme velmi rádi a předem vám všem děkujeme. Preferujeme elektronickou cestu na transparentní účet spolku. http://bit.ly/STURM_ucet do zprávy příjem-

ci prosím uveďte např. „Na stromy“ nebo podobně. Pokud se k nám chcete přidat využijte prosím kontaktní formulář a nebo přímo kontaktujte některého ze členů a úplně nejlíp udělat, když přijdete na nějakou z akcí.

Za obec chci členům spolku poděkovat. Dohodli jsme se na další spolupráci a budeme rádi, když do naší obce přibudou další krásné stromy.

Antonín Pospíšil, starosta obce

Moravičanský zpravodaj

Název: Moravičanský zpravodaj, vydavatel: Obec Moravičany, Moravičany 67, IČO: 00303046 Registrace: MK ČR E 17 513, periodicita: čtvrtletně.

Den vydání: 22. 12. 2015
Zlom a sazba: Markéta Sedláková
Tisk: Computer Media s.r.o.